

Cây Lan Năm Cũ

Sáng hôm nay vào Facebook gặp tấm hình của một cây lan năm cũ, lòng tôi dường như chùng hẳn lại và kỷ niệm năm xưa lại bỗng thấy trở về...

Năm đó tôi mới vừa mới tốt nghiệp môn Quản Trị Kinh Doanh (Business & Administration), một môn phù hợp với tư chất hiền lành và chăm chỉ của một người con gái như tôi. Điều làm cho cha mẹ tôi hãnh diện hơn cả: tôi là đứa con duy nhất trong gia đình hay có thể nói là trong giòng họ đầu tiên có mảnh bằng đại học, và được cô tôi cũng là người độc nhất trong giòng họ hiện đang sinh sống tại Hoa Kỳ, bảo lãnh sang học tiếp phần cao học.

Trước năm 1975, cô tôi lấy chồng là sĩ quan đóng ở Di Linh, sau đó theo chồng di tản sang Hoa Kỳ. Khi còn ở Di Linh cô tôi có cửa hàng bán trái cây và lan rừng, thu nhập nhì nhằng đắp đổi qua ngày. Nhưng khi sang Hoa Kỳ, cô và dựng của tôi đều được một công ty lắp ráp đồ điện tử ở một thành phố miền Nam California, San Diego thu nhận và cuộc đời “chồng tách, vợ ly” (technician, assembly) đã cho họ một đời sống tương đối khá giả. Vốn dĩ đã mê những cây lan lấy về từ những cánh rừng bạt ngàn Di Linh, Bảo Lộc cho nên cô, dựng tôi cũng có một vườn lan đẹp đẽ sau nhà.

Đang từ một quốc gia kém mở mang tới sinh sống tại một xứ sở văn minh hiện đại từ vật chất cho đến tinh thần, tôi thực sự hết sức ngỡ ngàng về đủ mọi phương diện. Từ chuyện cả nhà sống trong một căn hộ chật hẹp chỉ có vài chục mét vuông, không khí ngột ngạt, bên ngoài là một xã hội xô bồ mạnh ai nấy sống, bon chen, lường gạt lẫn nhau, nhưng sang tới đây mọi sự đều thay đổi: đời sống êm ả không ồn ào náo nhiệt, xe cộ tuy nhiều nhưng không có cảnh chen lấn vô trật tự, mọi người sống an vui, hoà nhã...

Tại đây tôi có hẳn một phòng ngủ riêng biệt, có cửa sổ mở ra khu vườn lan đẹp đẽ, tôi có thể nhìn thấy những nhánh lan rừng quen thuộc mà cô tôi gọi là Ngọc Điểm, Dã Hạc, Kim điệp và còn nhiều cây tôi chưa bao giờ thấy...

Dần dà tôi cũng quen với nếp sống mới, với mọi sinh hoạt hàng ngày: sáng ra đi học, chiều về dọn dẹp nhà cửa rồi nấu cơm đợi cô, dựng đi làm về rồi cả nhà cùng ăn. Cô và dựng tôi có 2 người con, một trai một gái còn đang ở trung học, các em ngoan ngoãn, đi học về là vào phòng riêng học bài chứ không có nhiều bạn bè đàn đúm như các học sinh khác.

Riêng tôi, tôi hiểu biết thân phận của mình nên không dám đua đòi theo chúng bạn, cố gắng học và đi làm thêm vào ngày thứ bảy, chủ nhật cho một tiệm bán hoa của một người Hoa Kỳ gần nhà. Tiệm hoa này, ngoài những bó hoa thông thường còn có hoa lan do một nhà cung cấp đưa tới và cũng có những chậu lan của những người dư thừa muốn bán lại. Vì nghề nghiệp, tôi phải tìm tòi và biết được nhiều loài lan lạ.

Nhưng cũng như bao nhiêu du sinh khác, tôi e ngại là sau khi tốt nghiệp tôi sẽ phải trở về nước và tôi sẽ làm gì mới mảnh bằng Thạc Sĩ Quản Trị Kinh Doanh. Muốn có việc làm, phải là con ông cháu cha, có cổ có cánh hoặc có nhiều tiền lo lót mà họ hàng nhà tôi toàn là những công tư chức thấp kém hạng bét, còn tiền tuy gọi là trả nước nghĩ đến mà rùng mình...

Một hôm, bà khách quen mang đến một cây lan không tên, nhờ bán hộ. Hỏi giá bán, bà nói \$25-30 gì cũng được. Thấy cây lan rất lạ, lá giống như Cattleya mà hoa lại gần như lan đất Cymbidium, tôi tự đặt giá \$45 và bán ngay được. Nhưng lạ lùng thay, khi trở về nhà tôi rất ngạc nhiên khi thấy cây lan này chễm chệ ở trên bàn phòng khách. Cô tôi giải thích rằng người cháu của dựng tôi mang đến tặng và nói chiều mai Chủ Nhật anh ta sẽ đến ăn cơm tối với gia đình và tôi cần về sớm để phụ với cô nấu nướng...

Tôi rất bối rối và hồi hộp đợi chờ, không biết ăn nói làm sao khi đối mặt với người này, bởi vì sáng hôm nay một thanh niên đến cửa hàng rất sớm và là người đầu tiên mở hàng. Mặc chiếc áo thể thao nhàu nát và chiếc quần bạc màu, tay kéo theo một chiếc va li to lớn, nét mặt mệt mỏi dường như vừa trải qua một cuộc hành trình khá dài ngày. Anh ta hỏi tên cây lan lạ và cần nhân khi tôi trả lời không biết, anh nói buông sông: *“Bán cây mà không biết tên cây thì làm sao mà bán?”*

Tôi phân trần, nhưng anh ta không thềm nghe và thái độ tỏ ra về kẻ cả, không mấy nhã nhặn lại còn chề đật cho nên tôi cũng tức tối hỏi lại: *“Thế anh có biết lan bao nhiêu loài hay không? Anh có biết cái áo anh đang mặc, cái va li của anh hiệu gì hay không?”*

Anh ta lúng túng tìm câu trả lời, tôi bồi thêm: *“Anh là người mở hàng đó, mua được thì mua, nếu không tôi phải đốt phong long đó!”*

Anh ta ngớ người ra và hỏi phong long là cái gì? Tôi bèn trêu trọc: *“Anh cũng là người Việt mà không hiểu nổi phong long là cái gì, thì cũng nên đừng trách tôi không biết tên cây lan.”*

Thấy vậy, anh ta bèn đầu dụi, vôi vàng móc tiền ra trả và hỏi tên tôi, tôi lừng khừng đáp đại: *“Tên Lan!”*

Khi gần bước ra khỏi cửa, anh còn ngoái cổ lại: “Chào cô Lan!”

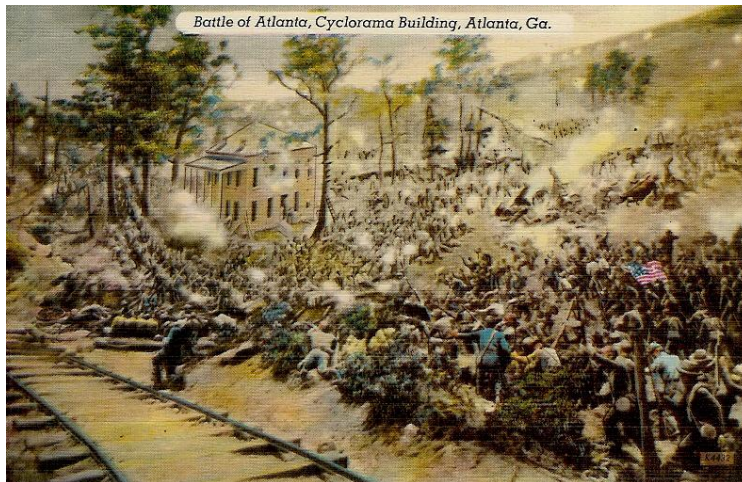
Chiều hôm đó anh đến nhà cô dựng tôi với bộ quần áo tươm tất và bất ngờ khi gặp lại tôi, anh lên tiếng: “Chào cô Lan!”

Cô tôi ngăn người ra không hiểu chuyện gì đã xảy ra và nói: “Không em nó tên là Hương, mới ở Việt Nam sang đây học tiếp phần cao học.”

Anh tươi cười, tóm tắt chuyện mua lan sáng hôm qua nhưng không hề đã động đến chuyện to nhỏ gay gắt giữa chúng tôi. Trong bữa ăn tôi được biết anh là con ông anh ruột của dựng tôi. Tốt nghiệp mấy năm nay và làm việc ở ngoại quốc, nay trở về Hoa Kỳ làm cho một công ty có trụ sở ở miền Đông Nam, Hoa Kỳ và suốt buổi tối hôm đó anh niềm nở hỏi han tôi dường như muốn chuộc cái lỗi hôm nào...

Thế rồi chuyện gì phải đến, đã đến. Chúng tôi, cháu cô, cháu dựng làm quen với nhau, yêu nhau rồi kết hôn với nhau cũng là chuyện thường tình. Chúng tôi có một căn nhà rộng rãi ở gần Atlanta, Georgia, nơi đây đất vườn rộng rãi, khi hậu nóng ẩm như ở Việt Nam và lẽ tất nhiên tôi cũng có một vườn lan khá lớn với những cây lan thân yêu của nước xưa, đất cũ và những cây lan đến từ các quốc gia Nam Mỹ. Nhưng tôi vẫn không sao tìm lại được cây lan năm cũ, cây lan không tên, cây lan tạo ra mối nhân duyên của chúng tôi và mỗi khi nhắc nhở đến chuyện này tôi thường trêu chọc anh là chàng phong long và gọi cây lan năm cũ là lan phong long...

Chiều hôm nay, băng khung ngời bên cửa sổ ngắm cảnh hoàng hôn của ngoại ô Atlanta. Cảnh vật trải dài trước mắt, màu trời đỏ cam như máu lửa làm nổi bật hình dáng những cây xồi già bên cánh đồng cỏ màu xanh nâu làm tôi liên tưởng đến trận đánh ác liệt giữa Nam quân và Bắc quân, trận chiến cuối cùng đã đốt phá tan tành thành phố Atlanta và chấm dứt 4 năm huynh

đệ tương tàn đã gây thiệt hại cho gần 600.000 binh sĩ hai bên. Rồi những mẩu chuyện vặt vãnh trong chuyện Cuốn Theo Chiều Gió (Gone With The Wind) và những cảnh trí trong Viện Bảo Tàng Vòng Tròn (Atlanta Cyclorama & Civil War Museum) nhắc nhở tôi đến chuyện chiến tranh làm cho biết bao gia đình an nát tại quê hương đau thương khốn khổ của tôi.

Chỉ vì chế độ thực dân và nô lệ mà dân Mỹ đều là người tứ xứ di cư đến đây đã phải dùng đến vũ lực mới tạm giải quyết được vấn đề đã làm chia rẽ 2 miền Nam-Bắc. Còn Việt Nam chúng ta cùng đều là máu đỏ da vàng, chỉ vì một ý thức hệ ngoại lai mà giết hại lẫn nhau. Thật là đau thương và chua xót cho dân tộc chúng ta đã phải chịu đựng một cuộc chiến dai dẳng trên 20 năm. Sau 9 năm Trường kỳ và Tiêu thổ kháng chiến, vừa đánh đuổi thực dân Pháp ra khỏi nước, tiếng súng mới êm được 6 năm, nhân dân chưa đủ thì giờ để hàn gắn vết thương hay nói cách khác là để ổn định đời sống. Đảng cộng sản VN lại theo lệnh người anh phương Bắc gieo rắc đau thương tang tóc cho dân chúng miền Nam và cuộc chiến tranh 15 năm với súng ống của Nga-Tàu và bom đạn của Mỹ đã tàn sát trên 3 triệu sinh linh vô tội và phá tan tành đất nước.

Hoà bình đã trở lại từ 40 năm qua, nhưng người dân nghèo vẫn hoàn nghèo. Giai cấp công nông vẫn bị bóc lột và phải cắn răng chịu đựng để kiếm miếng cơm, manh áo. Xã hội VN lại nảy sinh ra một giai cấp thống trị mới với nhiều thủ đoạn tinh vi hơn trước cả trăm lần. Tư bản ngoại quốc lại ồ ạt nhảy vào và tham nhũng lan tràn. Vì mất nhà mất đất, dân oan khiếu kiện khắp nơi, đời sống vật chất tuy có lên cao, nhưng phong hoá đạo đức suy đồi và con cháu chúng ta sẽ phải trả nợ biết bao nhiêu đời mới hết...

Đó là chuyện đau lòng của đất nước, còn chuyện nhà của tôi cũng có nhiều sự thay đổi lớn lao. Các con tôi sau khi tốt nghiệp, đã như lũ chim ra giàng vỗ cánh đi khắp phương xa tìm một chân trời mới. Người chồng của tôi cũng đã chán ngán với cuộc sống tẻ nhạt bên một mụ vợ nạ giòng, đôi khi bướng bỉnh như tôi, anh trở về Việt Nam đón một cô gái trẻ đẹp sẵn lòng chiêu chuộng phục vụ anh từ A-Z sang chung sống. Tôi chẳng mấy buồn lòng vì 20 năm trước đây, anh đã lôi tôi ra khỏi con ngõ hẹp của sự nghèo đói và đầy thảm cảnh đó hay sao? Nhờ anh mà tôi và cô gái trẻ kia mới thấy một chân trời rộng mở, vì sau khi kết hôn, tôi được ở lại và có việc làm đúng theo học vị. Sau đó, khi có quốc tịch tôi đã hoàn thành chữ Hiếu: bảo lãnh được cha mẹ và mấy đứa em sang đoàn tụ. Ngày nay mọi người đã ổn định cuộc sống, riêng có mình tôi dang dở cuộc đời...

Nghĩ cho cùng cuộc đời là thế, một người đàn bà ở vào cái tuổi “nửa chừng xuân” hoàng hôn xế bóng như tôi làm sao thay đổi gì được, chuyện nhà còn tính chưa xong, nói chi đến chuyện nước non. Tôi đành lòng để cuộc đời xoay vần theo vận nước nổi trôi như nàng Scarlett O’ Hara trong cuốn tiểu thuyết trứ danh “Gone With The Wind” của nữ văn sĩ Margaret Mitchell...

Sáng hôm nay vào trang *Facebook* của Hội Hoa Lan VN tại Hoa Kỳ, tôi bàng hoàng xúc động thấy hình ảnh cây lan năm cũ xuất hiện với cái tên khoa học: *Inobulbum munificum*: cây lan đã làm thay đổi cuộc đời của tôi.

Và sau đây là những điều tóm tắt về cây lan này:

Lan đặc hữu của xứ *New Caledonia* nhưng cũng có tên là: *Dendrobium munificum*, giả hành cao khoảng 15 phân với nhiều đốt ngắn có lông bao bọc chung quanh. Hoa mọc từng chùm dài tới 50 phân, chia ra làm nhiều nhánh có thể tới 80-100 hoa, hoa to khoảng 3 phân, lâu tàn. Cây rất dễ trồng, điều kiện như *Cattleya* và *Dendrobium*, một năm có thể ra hoa liên tục từ mùa Xuân cho đến mùa Thu.

Bạn thân mến! Không còn chồng, nhưng hãy còn đôi chút xuân sắc, đời tôi đâu phải đến nỗi đi vào ngõ cụt. Tôi còn cha, còn mẹ dì dượng, anh em con cháu, tôi vẫn còn bạn bè thân mến, vẫn còn vườn lan với những cây lan thân thuộc hay lạ lùng quyến rũ như cây *Inobulbum munificum* và còn biết bao cây lan khác.

Tôi sẽ cố gắng tìm mua cây lan này và ngân nga nhỏ ca khúc: “*Sức mấy mà buồn!
Buồn chi bỏ qua đi Tám!*”

Mộng Lan, Georgia

Tháng 7, 2015

*Xin thành thực cảm ơn bác Đáng đã bổ chính, cho thêm hình minh họa và post bài này lên để
đáp lại thịnh tình của những người đã góp phần trong trang hoalanvietnam.*